

Projekt

Uchwała Nr
Rady Gminy Lichnowy
z dnia

w sprawie rozpatrzenia wniosków dotyczących utworzenia parku kulturowego „Palczewo- Nowa Cerkiew- Gniazdowo”

Na podstawie art. 18b ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2025 r., poz.1153 ze zm.) oraz art.238 § 1 w zw. z art. 247 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz.572) Rada Gminy Lichnowy, po zapoznaniu się ze stanowiskiem Komisji Skarg, Wniosków i Petycji uchwala, co następuje:

§ 1.

Postanawia się nie uwzględnąć wniosków z dnia 25.09.2025 r. mieszkańca Boręt Drugich skierowanych do Rady Gminy Lichnowy w przedmiocie utworzenia parku kulturowego „Palczewo – Nowa Cerkiew- Gniazdowo” wraz z przyległymi miejscowościami i układami ruralistycznymi tj. wsiami Palczewo, Nowa Cerkiew, Gniazdowo, Pordenowo, Parszewo Boręty i Boręty Drugie oraz ich historycznym otoczeniem.

§ 2.

Zobowiązuje się Przewodniczącego Rady Gminy Lichnowy do zawiadomienia wnioskodawcy o sposobie rozpatrzenia wniosków wraz z informacją określoną w art.226a Kodeksu postępowania administracyjnego.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

do uchwały w sprawie rozpatrzenia wniosków dotyczących utworzenia parku kulturowego „Palczewo- Nowa Cerkiew- Gniazdowo”

W dniu 26.09.2025 r. wpłynął do Rady Gminy Lichnowy wniosek mieszkańca Boręt Drugich dotyczący utworzenia parku kulturowego „Palczewo – Nowa Cerkiew- Gniazdowo” wraz z przyległymi miejscowościami i układami ruralistycznymi tj. wsiami Palczewo, Nowa Cerkiew, Gniazdowo, Pordenowo, Parszewo Boręty i Boręty Drugie oraz ich historycznego otoczenia. W dniu 06.10.2025 r., w drodze przekazania przez Wójta Gminy Lichnowy do rozpatrzenia Radzie Gminy Lichnowy wg właściwości, wpłynął drugi identyczny wniosek tego samego mieszkańca w tej samej sprawie. Wnioskodawca uzasadnia potrzebę ustanowienia parku kulturowego na wskazanym wyżej terenie jego wyjątkowymi walorami historycznymi, architektonicznymi i krajobrazowymi. Wg wnioskodawcy obszar ten spełnia przesłanki ochrony wskazane w ustawie o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Obecnie natomiast zagrożeniem dla jego integralności są planowane inwestycje przemysłowe: farmy wiatrowe, fotowoltaiczne, biogazownie i biometanownie, często przygotowywane bez pełnych ekspertyz konserwatorskich oraz bez szerokich konsultacji społecznych. Realizacja tych przedsięwzięć może nieodwracalnie zniszczyć historyczny krajobraz Żuław. Uchwała tworząca park kulturowy może zawierać konkretne zakazy i ograniczenia np.: zakaz lokalizacji farm wiatrowych i innych instalacji OZE, zakaz stawiania wielkogabarytowych reklam, czy ograniczenia dotyczące kubatury nowych budynków.

Przewodniczący Rady Gminy Lichnowy skierował wnioski, celem ich rozpatrzenia, do Komisji Skarg, Wniosków i Petycji, która na posiedzeniu w dniu 20.10.2025 r. dokonała analizy treści wniosków oraz rozpatrzyła je merytorycznie, ustalając, co następuje.

Zgodnie z art.16 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz.1292 ze zm.) rada gminy, po zasięgnięciu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków, na podstawie uchwały, może utworzyć park kulturowy w celu ochrony krajobrazu kulturowego oraz zachowania wyróżniających się krajobrazowo terenów z zabytkami nieruchomymi charakterystycznymi dla miejscowej tradycji budowlanej i osadniczej. Uchwała rady określa nazwę parku kulturowego, jego granice, sposób ochrony, a także zakazy i ograniczenia, o których mowa w art.17 cytowanej na wstępie ustawy. Katalog zakazów i ograniczeń wskazanych w ustawie obejmuje np.: zakazy lub ograniczenia prowadzenia robót budowlanych oraz działalności przemysłowej, rolniczej, hodowlanej, handlowej lub usługowej, zmiany sposobu korzystania z zabytków nieruchomych, umieszczania tablic, napisów, ogłoszeń reklamowych itp., zasad i warunków sytuowania obiektów małej architektury. Jak wynika z analizy przepisów ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z utworzeniem parku kulturowego mogą wiązać się ograniczenia dla działalności gospodarczej, budowlanej, rolniczej, utrudnienia dla właścicieli nieruchomości, ograniczenia w zakresie możliwości adaptacji przestrzeni do współczesnych potrzeb (infrastruktura, transport, nowe funkcje społeczne). Ponadto mieszkańcy wskazanego obszaru mogą nie zgadzać się z ideą ochrony krajobrazu jeśli nie będą widzieli w tym działaniu bezpośrednich korzyści, a jedynie realne zagrożenie wprowadzenia zakazów i ograniczeń wpływających na ich życie. Dla samorządu lokalnego istnieje potencjalne zagrożenie związane z ewentualnym utworzeniem parku, dotyczące powstania prawa do roszczeń odszkodowawczych ze strony właścicieli gruntów, którzy ponieśli straty finansowe z powodu ograniczeń w użytkowaniu ich nieruchomości wynikających z uchwały o utworzeniu parku.

Należy również zaznaczyć, że zgodnie z art. 16 ust.5 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, park kulturowy przekraczający granice gminy (a taki obszar wskazał wnioskodawca) może być utworzony na podstawie zgodnych uchwał rad gmin, na terenie których ten park ma być utworzony.

Biorąc więc pod uwagę powyższe argumenty oraz wszczęte procedury dotyczące uchwalenia planów miejscowych w związku z umożliwieniem lokalizacji na terenie gminy farm wiatrowych, podjęcie w tym momencie inicjatywy tworzenia parku kulturowego na wskazanym przez wnioskodawcę terenie jest, zdaniem komisji Skarg, Wniosków i Petycji, nieuzasadnione.

Rada Gminy Lichnowy podziela stanowisko Komisji Skarg, Wniosków i Petycji i nie uwzględniła wniosków mieszkańca.